מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להסביר מהם ציר זמן, רצף וקשר של סיבה ותוצאה
- למקם אירועי מפתח מהקורס על ציר זמן בסדר נכון
- לזהות קשרים סיבתיים בין אירועים מיחידות שונות ולחלק את הציר לתקופות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – קו שעליו מסמנים אירועים לפי סדר התרחשותם
2. ב – סדר של אירועים שבא אחד אחרי השני
3. ג – אירוע קורה בנקודת זמן אחת, תהליך נמשך לאורך זמן
4. ב – בוודאות שהוא גרם לאירוע השני
5. ב – 1897

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – קדימות בזמן אינה מוכיחה קשר סיבתי
2. נכון – תהליך מסומן כקטע על הציר
3. לא נכון – תהליך מסומן כקטע, כי הוא נמשך לאורך זמן
4. נכון – היסטוריונים בוחרים כיצד לחלק את הזמן לפי מאפיינים משותפים

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. רצף
2. תהליך
3. תקופה

חלק ד' – התאימו אירוע או מושג לתאריך

1 – ג (המהפכה הצרפתית)
2 – ד (הקונגרס הציוני הראשון)
3 – א (הצהרת בלפור)
4 – ה (הקמת מדינת ישראל)
5 – ב (השנים 1801-1900)

חלק ה' – סדרו את האירועים לפי הסדר הכרונולוגי

1. המהפכה הצרפתית
2. הקונגרס הציוני הראשון
3. הצהרת בלפור
4. הקמת המנדט הבריטי בארץ ישראל
5. הקמת מדינת ישראל

חלק ו' – כתיבה והסבר

1. יש להזכיר את מלחמת העולם הראשונה ומקומה של הארץ בה, אירוע ביניים כמו הצהרת בלפור או סן רמו, והסבר הקשר הסיבתי עד להקמת המנדט
2. יש לבחור שלוש תקופות הגיוניות (למשל: עידן הרעיונות, עידן הלאומיות, עידן המלחמות וההקמה) ולהסביר את המאפיין המשותף לכל תקופה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- רצף הוא רק סדר בזמן, סיבה ותוצאה היא קשר שבו אירוע גורם לאחר
- אירוע: הצהרת בלפור / תהליך: ההשכלה או האמנציפציה
- כי ייתכן שאירועים קרו זה אחר זה במקרה, בלי קשר סיבתי אמיתי ביניהם

טיפים להפעלה:

- אפשר להיעזר בפעילות החבל הכיתתי כדי להמחיש את סדר האירועים לפני מילוי הדף
- כדאי להדגיש שוב ושוב שקדימות בזמן אינה מוכיחה קשר סיבתי - זו נקודה שחוזרת גם בשאלות בגרות
- לתלמידים מתקשים אפשר לצמצם לארבעה תאריכי מפתח בלבד (1789, 1897, 1917, 1948)

דף תרגול: ציר הזמן של הקורס כולו

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

ציר זמן הוא קו. על הקו שמים אירועים לפי הסדר. כך רואים מה קרה קודם ומה אחר כך, ומה גרם למה. נתרגל את זה על אירועים מכל הקורס.

מילון קטן:

ציר זמן	קו שעליו מסמנים אירועים לפי סדר הזמן
רצף	סדר האירועים - מה קרה לפני מה
סיבה ותוצאה	קשר שבו אירוע אחד גורם לאחר
תהליך	משהו שנמשך לאורך זמן, כמו ההשכלה
אירוע	משהו שקורה בנקודת זמן אחת
תקופה	פרק זמן עם מאפיינים משותפים
מאה	פרק זמן של מאה שנה

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זה ציר זמן?

א) רשימת שמות של מנהיגים ב) קו שעליו מסמנים אירועים לפי סדר התרחשותם ג) מפה של מדינות

ד) טבלת מספרים

2. מה זה רצף?

א) אירועים בלי שום קשר ב) סדר של אירועים שבא אחד אחרי השני ג) רק אירועים חשובים

ד) רק תאריכים עגולים

3. מה ההבדל בין אירוע לתהליך?

א) אין הבדל ב) אירוע נמשך שנים, תהליך קורה ביום אחד

ג) אירוע קורה בנקודת זמן אחת, תהליך נמשך לאורך זמן ד) תהליך הוא תמיד מלחמה

4. מה אי אפשר לדעת רק מהסדר בזמן?

א) את השנה שבה קרה ב) בוודאות שהוא גרם לאירוע השני ג) את שם האירוע ד) את מקום האירוע

5. מתי היה הקונגרס הציוני הראשון?

א) 1789 ב) 1897 ג) 1917 ד) 1948

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אם אירוע אחד קרה לפני אירוע אחר, הוא בהכרח גרם לו	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	ציר זמן יכול להציג גם תהליכים ארוכים, לא רק אירועים בודדים	☐	☐
3	תהליך כמו ההשכלה מסומן על ציר הזמן כנקודה בודדת	☐	☐
4	חלוקת ציר הזמן לתקופות היא פרשנות של ההיסטוריון ולא עובדה מוחלטת	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. סדר האירועים בזמן, מה קרה לפני מה, נקרא _____

2. אירוע מתרחש בנקודת זמן אחת, ואילו _____ נמשך לאורך זמן, כמו האמנציפציה

3. פרק זמן בעל מאפיינים משותפים, כמו 'העת החדשה', נקרא _____

4 חלק ד' – התאימו אירוע או מושג לתאריך

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. 1789	___	**א.** הצהרת בלפור
2. 1897	___	**ב.** השנים 1801-1900
3. 1917	___	**ג.** המהפכה הצרפתית
4. 1948	___	**ד.** הקונגרס הציוני הראשון
5. המאה ה-19	___	**ה.** הקמת מדינת ישראל

5 חלק ה' – סדרו את האירועים לפי הסדר הכרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הקונגרס הציוני הראשון
☐	הקמת מדינת ישראל
☐	הקמת המנדט הבריטי בארץ ישראל
☐	הצהרת בלפור
☐	המהפכה הצרפתית

6 חלק ו' – כתיבה והסבר

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו את הקשר בין מלחמת העולם הראשונה לבין הקמת המנדט הבריטי בארץ ישראל, והציגו אירוע אחד שהתרחש ביניהם.

2. חלקו את ציר הזמן של הקורס לשלוש תקופות, תנו לכל אחת שם והצדיקו את החלוקה.

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין רצף לבין סיבה ותוצאה?

תנו דוגמה לאירוע אחד ולתהליך אחד מהקורס

מדוע קדימות בזמן אינה מספיקה כדי להוכיח קשר סיבתי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀